

MAPA DE CONTINGUTS

V. EXCLUSIÓ SOCIAL I SERVEIS SOCIALS

Primer bloc: LA DINÀMICA DE L'EXCLUSIÓ EN LA IMMIGRACIÓ

- Tema 1:** Immigrant és igual a exclòs?
- Tema 2:** Immigrant és igual a ciutadà?

Segon bloc: POLÍTICA SOCIAL MIGRATÒRIA

- Tema 3:** Té l'Estat espanyol una política de migracions?
- Tema 4:** Portes obertes o control de fluxos?
- Tema 5:** L'Estat ha d'assumir la protecció social dels immigrants?

Tercer bloc: SERVEIS SOCIALS

- Tema 6:** Hauria de crear-se un servei social exclusiu per a immigrants?
- Tema 7:** Es cobreixen les necessitats bàsiques dels immigrants?
- Tema 8:** Com s'organitzen les ONG, els autòctons i els mateixos immigrants?

Quart bloc: COL-LECTIUS EN SITUACIONS ESPECIALS

- Tema 9:** MENORS: Els menors d'edat han d'estar més protegits?
- Tema 10:** JOVES: El jove immigrant té un buit social?
- Tema 11:** DONES: És igual un home immigrant que una dona immigrant?
- Tema 12:** RECLUSOS I EXRECLUSOS: Estan les nostres presons plenes d'estrangers?

V. ÀREA D'EXCLUSIÓ SOCIAL
I SERVEIS SOCIALS

Primer bloc:

LA DINÀMICA DE L'EXCLUSIÓ EN LA IMMIGRACIÓ

Tema 1: Immigrant és igual a exclòs?

Què està passant?	PROPOSTES
<p>1.1. L'enfocament actual de la immigració i dels estrangers (no comunitaris) passa per una visió instrumental, són mà d'obra, a la qual, d'una banda es vol mantenir invisible per tal de poder-la explotar en el mercat laboral al mínim cost. D'altra banda, l'Estat els exclou dels drets que assisteixen als nacionals i als estrangers comunitaris, la qual cosa els converteix, de fet, en col·lectius vulnerables, en molts casos arran de l'exclusió.</p> <p>1.2. Aquesta visió tan parcial i interessada de la immigració oblida la dinàmica positiva per a l'economia i per a la nostra pròpia societat i cataloga per sempre l'immigrant com a tal, sense adonar-se que la immigració és una situació, no una forma de ser.</p> <p>1.3. Hi ha diferències notables en el territori nacional per la distribució segons sectors productius i les zones (rurals o urbanes).</p>	<p>1.A. Adoptar una política migratòria coherent amb la realitat que inclogui l'immigrant i no el col·loqui en situació d'exclusió.</p> <p>1.B. Reforçar la inspecció i sanció dels qui exploten i s'aprofiten de la seva vulnerabilitat.</p> <p>1.C. Fomentar una imatge positiva de l'estranger com a persona que s'integra a una nova societat. Buscar un consens social que assumeixi aquesta nova realitat en clau d'integració.</p>

Tema2: Immigrant és igual a ciutadà?

Què està passant?

- 2.1. L'absència d'una política pública, fa que, de fet, dir "immigrant" no sigui equiparable a dir "ciutadà", ja que hi ha un gran nombre de persones a les quals els manquen drets i protecció social. Existeix una subclasse ocupacional sense contracte, sense mobilitat social i sense els mínims drets garantits.
- 2.2. Com a conseqüència de l'anterior, hi ha tota una construcció ideològica pública d'irregularitat que criminalitza l'immigrant i justifica que no sigui concebut com a ciutadà amb drets i deures.

PROPOSTES

- 2.A. Reconèixer els immigrants com a subjectes de plens drets i deures, lligant el concepte de ciutadania a la residència i no a la nacionalitat.
- 2.B. Entendre l'arrelament com a vinculació de la persona amb el territori de residència i inserció social, i no només amb l'ocupació laboral.

Tema 3: Té l'Estat espanyol una política de migracions?

Què està passant?	PROPOSTES
<p>3.1. Existeix un marc legal general, confús i contradictori que, d'una banda, penalitza el treball i la residència "sense papers", i de l'altra, ho permet descaradament. A l'Estat espanyol hi manca una política migratòria, té lleis conjunturals i electoralistes però no ha elaborat un consens comú.</p> <p>3.2. A aquesta situació estatal se suma una greu fragmentació i manca de coordinació entre les diferents administracions estatals, autonòmiques i locals.</p> <p>3.3. No existeix una política social migratòria, sinó una política de control social de la migració i polítiques assistencials puntuals que cobreixen els símptomes més visibles d'exclusió.</p>	<p>3.A. És necessari crear un marc previ comú sobre la migració, consensuat i coordinat entre les diferents administracions partint del fet de la multiculturalitat ja existent.</p> <p>3.B. Incloure dintre de l'acció social de l'Estat aquesta dimensió amb polítiques d'integració a llarg termini i no conjunturals.</p>

Tema4: Portes obertes o control de fluxos?

Què està passant?	PROPOSTES
<p>4.1. Europa practica actualment un enfocament de tràfic dels fluxos migratoris. D'una banda estableix una quota estricta i insuficient, i de l'altra practica una permeabilitat pragmàtica que facilita l'entrada irregular i que s'etiqueta com a "tràfic il·legal".</p> <p>4.2. La definició de <i>fluxos</i> no té en compte la diversitat de motivacions (temporers, estudiants, refugiats) i discrimina per seleccions ètniques.</p> <p>4.3. S'oblida l'aspecte del codesenvolupament com a mecanisme per pal·liar les causes que motiven l'emigració.</p>	<p>4.A. Treballar conjuntament la regulació de fluxos amb el desenvolupament dels països origen d'immigració, fomentant programes de codesenvolupament, negociació de deute extern, etc.</p> <p>4.B. Flexibilitzar i tenir en compte en aquesta política de fluxos les diferents possibilitats d'entrada i sortida que ara per ara només generen irregulars.</p>

Tema5: L'Estat ha d'assumir la protecció social dels immigrants?

Què està passant?	PROPOSTES
<p>5.1. L'Estat demana a la ciutadania que integri, però és el primer que segrega i no tracta l'immigrant com un subjecte amb les mateixes necessitats socials que qualsevol altra persona: d'educació, habitatge, sanitat, etc.</p> <p>5.2. Els drets socials són iguals per a tots al marge de la situació administrativa i l'accés a aquests ha de ser en les mateixes condicions, mitjançant l'empadronament i sense control policial.</p> <p>5.3. Es fomenta una competitivitat amb altres col·lectius, cosa que duu a la xenofòbia.</p>	<p>5.A. Assumpció de responsabilitat coordinada de les administracions incorporant el factor migratori en les polítiques sectorials.</p> <p>5.B. Extensió dels drets bàsics socials i necessitat d'un acord de mínims.</p> <p>5.C. Distribució no selectiva de recursos. A major demanda major oferta de recursos.</p>

Tema 6: Hauria de crear-se un servei social exclusiu per a immigrants?

Què està passant?	PROPOSTES
<p>6.1. Una de les fonts d'exclusió és tractar l'immigrant com a beneficiari a part dels serveis socials. Preval així la seva condició d'estranger enfront de la seva condició de persona. Això ha provocat una ajuda assistencialista que no fomenta ni la seva autonomia, ni la seva participació, ni la seva presència social.</p> <p>6.2. L'únic servei que hauria de ser especialitzat és el d'acollida, informació i orientació.</p>	<p>6.A. Crear unitats d'acollida i informació que tinguin en compte les peculiaritats dels immigrants.</p>

Tema 7: Es cobreixen les necessitats bàsiques dels immigrants?

Què està passant?	PROPOSTES
<p>7.1. No hi ha recursos per a l'allotjament temporal d'immigrants, cosa que els obliga a allotjar-se en albergs de transeünts o de toxicòmans. Són gairebé inexistents per a dones maltractades, menors, etc.</p> <p>7.2. No existeix el concepte de <i>rendes mínimes</i>, pel fet de no estar inclosos en el sistema de cobertura de Seguretat Social.</p> <p>7.3. No hi ha opcions per als menors ni en guarderies ni en activitats d'oci durant l'època estival.</p>	<p>7.A. Programes intermedis d'allotjament temporal (no només de frontera).</p> <p>7.B. Estendre el dret de renda mínima.</p> <p>7.C. Augmentar els recursos per a la infància.</p>

Tema 8: Com s'organitzen les ONG, els autòctons i els mateixos immigrants?

Què està passant?

- 8.1. D'una banda, el tercer sector ha cobert el que l'Estat no cobria sense disposar de mitjans suficients, caient de vegades en l'assistencialisme i deixant de banda exercir des d'una posició de denúncia.
- 8.2. L'associacionisme de la població immigrant és insuficient per la manca d'estímul i per un plantejament etnocentrista de la participació que exclou les peculiaritats de les diferents cultures.
- 8.3. No hi ha tampoc xarxes de proximitat ni familiars, cosa que dificulta a la pràctica la participació d'aquests col·lectius.
- 8.4. Sensació de competència entre altres col·lectius desafavorits i el d'immigrants.
- 8.4. Existeixen iniciatives socials autòctones **molt positives** interpel·lades per aquesta nova realitat.

PROPOSTES

- 8.A. Incrementar la participació ciutadana en les ONG i promoure en el si d'aquestes una tasca de discerniment.
- 8.B. Fomentar els fòrums de participació als barris.
- 8.C. Fomentar l'acció conjunta d'entitats autòctones i d'immigrants.
- 8.D. Si hi ha un augment de demanda, augmentar els recursos i diversificar l'oferta de serveis socials.

Tema 9: MENORS: Els menors d'edat han d'estar més protegits?

Què està passant?	PROPOSTES
<p>9.1. No existeix una política específica d'infància i manca, a més a més, una regulació concreta. Això unit a l'augment de menors i a un enfocament que els percep com a conflictius fa encara més preocupant la seva situació. Els nens són dues vegades vulnerables, pel fet de ser menors i per ser estrangers.</p> <p>9.2. A la falta de coordinació de les diferents administracions implicades se suma el retard i la lentitud en la resolució d'expedients i els problemes jurídics afegits, a més de la falta de resolució escrita de tutela. Quan l'Administració és tutora d'un menor en trànsit d'expulsió no actua amb el mateix èmfasi defensiu que adoptaria un advocat en la mateixa situació.</p> <p>9.1. A més de centres inadequats, s'enfoca el seu tractament des del control, la vigilància i la disciplina.</p>	<p>9.A. Fer prevaler la condició de menor per damunt de la d'estranger.</p> <p>9.B. Dotar de permisos de residència els menors no acompanyats.</p> <p>9.C. Eliminar els centres exclusius de menors estrangers i experimentar models sostenibles de xarxes de llars d'acollida temporal i alternatives als centres de reforma (llibertat a prova o tutories).</p>

Tema 10: JOVES: El jove immigrant té un buit social?

Què està passant?

- 10.1.** A l'Estat espanyol no hi ha un ministeri de joventut cosa que indica que no existeix tampoc una política clara en temes de joventut, ni d'integració dels joves immigrants. Molts d'aquests joves van arribar al país quan eren nens d'edat avançada i sofreixen inadequacions.
- 10.2.** Un jove estranger (16 anys), si vol treballar, encara que sigui durant les vacances escolars, ha de demanar un permís que triga més de sis mesos a gestionar-se.
- 10.3.** L'enfocament que es fa d'aquest col·lectiu sempre és en termes negatius oblidant les seves potencialitats.
- 10.4.** L'accés que tenen a espais d'oci és més reduït que el dels autòctons ja que els patrons generals d'oci es basen en el consum, amb poques activitats públiques.

PROPOSTES

- 10.A.** Dissenyar una política de joventut que tingui en compte les característiques d'aquest col·lectiu, amb suport psicològic entre pares i fills.
- 10.B.** Oferir una targeta als menors reagrupats quan compleixin 16 anys perquè, si volen, puguin treballar.
- 10.C.** Recuperar habilitats com ara les manuals, i els jocs al servei d'altres joves del barri.
- 10.D.** Promoure activitats d'oci destinades a tots els joves alternatives a les de consum.

Tema 11: DONES: És igual un home immigrant que una dona immigrant?

Què està passant?

- 11.1. Les dones generalment cobreixen llocs de treball en l'àmbit de l'economia domèstica: això comporta un estat de reclusió, explotació i dependència de l'ocupador.
- 11.2. Es reforcen estereotips sobre la "violència dels estrangers" i la "submissió de les dones" però d'altra banda, amb la figura del reagrupament familiar es reforça la subjecció de la dona a l'home.
- 11.3. Major presència i visibilitat de prostitució femenina d'origen estranger. L'Estat no dóna respostes estructurals i viu en la indefinició entre el model abolicionista i el reglamentarista, mentre el negoci de la prostitució es tolera i es potencia.

PROPOSTES

- 11.A. Fomentar un debat social destinat a superar estereotips.
- 11.B. Promoure un debat jurídic sobre la noció de prostitució i no vincular la protecció i el permís de residència d'una víctima de prostitució a la seva acció com a denunciant.

Tema 12: RECLUSOS I EXRECLUSOS: estan les nostres presons plenes d'estrangers?

Què està passant?

- 12.1. Els immigrants "irregulars", moltes vegades per la manca d'oportunitats han de subsistir en condicions d'economia submergida i amb una gran inestabilitat, la qual cosa els aboca sovint al delictes. La mateixa legislació d'estrangeria empeny la gent al delictes.
- 12.2. "Criminalitzar" l'estranger i identificar-lo amb els delinqüents és un mètode més de política dissuasòria i manté la tensió entre la definició permanent de l'immigrant com a treballador precari necessari i enemic de la seguretat.
- 12.3. El sistema policial elabora un procés de selecció de la delinqüència (quins subjectes i quins espais socials es persegueixen) i ara per ara, la població immigrant resulta molt visible (trets ètnics...) per la qual cosa es converteix en objectiu prioritari de l'acció policial.

PROPOSTES

- 12.A. Revisar els processos d'implicació de les policies en la criminalitat.